

1. *Saskaņā ar Ziņojumu darbība paredz saglabāt līdzšinējos ieguves apjomus un tehnoloģijas, iegūstot aptuveni 200 tūkst.m3 dolomīta gadā, kā arī norādīts, ka dolomīta ieguve karjerā "Tūrkalne" sāksies pēc karjeru "Ārēni" un "Kalnagrāvīši" izstrādes apturēšanas vai pabeigšanas. Atbilstoši 2013-2014. gada IVN ziņojumam derīgo izrakteņu ieguvei atradnē "Kalnagrāvīši" un "Ārēni" gadā paredzēts iegūt līdz 250 tūkst.m3 dolomīta (maksimums 207 reisi dienā – pa apli). Saskaņā ar Ziņojumam pievienoto Trokšņa izvērtējumu, atradnē "Tūrkalne" ik gadu iegūstot līdz 200 tūkst. m3 dolomīta, satiksme uz autoceļa P4 palielināsies par 9,3 kravas automobiļiem stundā dienas laikā (maksimāli 85 reisi dienā). Ņemot vērā minēto, nav saprotams satiksmes intensitātes pieaugums.*

Pieņemot, ka esošās situācijas satiksmes intensitāte iekļauj minētās kravas auto vienības no Kalnagrāvīšu un Ārēnu atradnēm, darbība Tūrkalnes karjerā patiesībā samazina intensitāti uz P4 autoceļa. "Kalnagrāvīši" un "Ārēni" atradnēs minētais maksimālais 207 reisu skaits dienā apzīmē braucienus vienā virzienā, kamēr Tūrkalnes karjera norādītais 85 auto reisu skaits norāda uz braucieniem turp un atpakaļ, kas būtu 170 braucieni vienā virzienā. Ja pieņem, ka atradnēs "Kalnagrāvīši" un "Ārēni" izvešana notiek 250 dienas gadā, tad to darbība sastāda 11,8 auto/stundā dienas laikā no esošās kravas auto intensitātes uz P4 autoceļa. Ja Tūrkalnes karjera darbības laikā materiāla izvešana no Ārēniem un Kalnagrāvīšiem vairs nenotiks, tas nozīmē, ka intensitāte uz autoceļa P4 samazināsies pa 2,5 auto/stundā, samazinot ar satiksmi saistītās skaņas emisijas.

Izmēģinot šāda samazinājuma iekļaušanu skaņas modelī, skaņas līmenis pie visiem uztvērējiem samazinās 0 – 3 dB robežās, kur samazinājums ir izteiktāks pie uztvērējiem, kas atrodas tuvāk pie autoceļa. Secinot, paredzētas darbības ietekme mazinās jau esošās darbības ietekmi, samazinātā plānoto reisu skaita dēļ.

2. *Nepieciešams precizēt trokšņa izvērtējumu, izplatības modelēšanā iekļaujot spridzināšanas troksni, trokšņa avotus no blakus esošās atradnes "Lejasnoras", kā arī aktualizējot trokšņa izvērtējumu atbilstoši spēkā esošajai MK 07.01.2014. redakcijai (ar MK 31.10.2023. noteikumiem Nr. 618 "Grozījums Ministru kabineta 2014.gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība"), ņemot vērā satiksmes vides trokšņa robežlielumus.*

Lai noteiktu blakus esošās atradnes "Lejasnoras" un spridzināšanas trokšņa ietekmi, tiks vērtēts tas izstrādes posms, kas rada vislielāko trokšņa ietekmi pie karjera tuvākajām ēkām – piektais posms. "Lejasnoras" atradnei ir pieejami trokšņa rādītāji tuvējās viensētās tās ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā¹. Izmantojot vienkāršu skaņas avotu saskaitīšanas formulu iespējams noteikt atradnēm tuvāko viensētu teritorijās kopējo trokšņa līmeni. Tā kā "Lejasnoras" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā pa labvēlīgāko situāciju tiek ņemta 1. alternatīva, tad arī šīs alternatīvas rādītāji tiks izmantoti trokšņa ietekmes aprēķinā.

Divu avotu kopējais skaņas līmenis tiek iegūts pēc abu avotu dB vērtību starpības noteikšanas un tās salīdzināšanas ar attiecīgo palielinājuma rādītāju:

Skaņas līmeņa starpība, dB	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

¹ <https://videseksperti.lv/pazinojums-par-planotas-smilts-un-dolomita-ieguves-derigo-izraktenu-atradne-lejasnoras-ropazu-novada-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-zinojuma-aktualas-redakcijas-iesniegsanu-vides-parra-2/#more-1604>

Palielinājuma rādītājs, dB	3.0	2.6	2.1	1.8	1.5	1.2	1.0	0.8	0.6	0.5	0.4
----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Zemāk redzams rezultāts kopējai trokšņa ietekmei abu atradņu tuvākajām viensētām, Paltes un Laimespurvs, pie atradnes "Lejasnoras" 1. alternatīvas darbības un atradnes "Tūrkalne" 5. posma darbības:

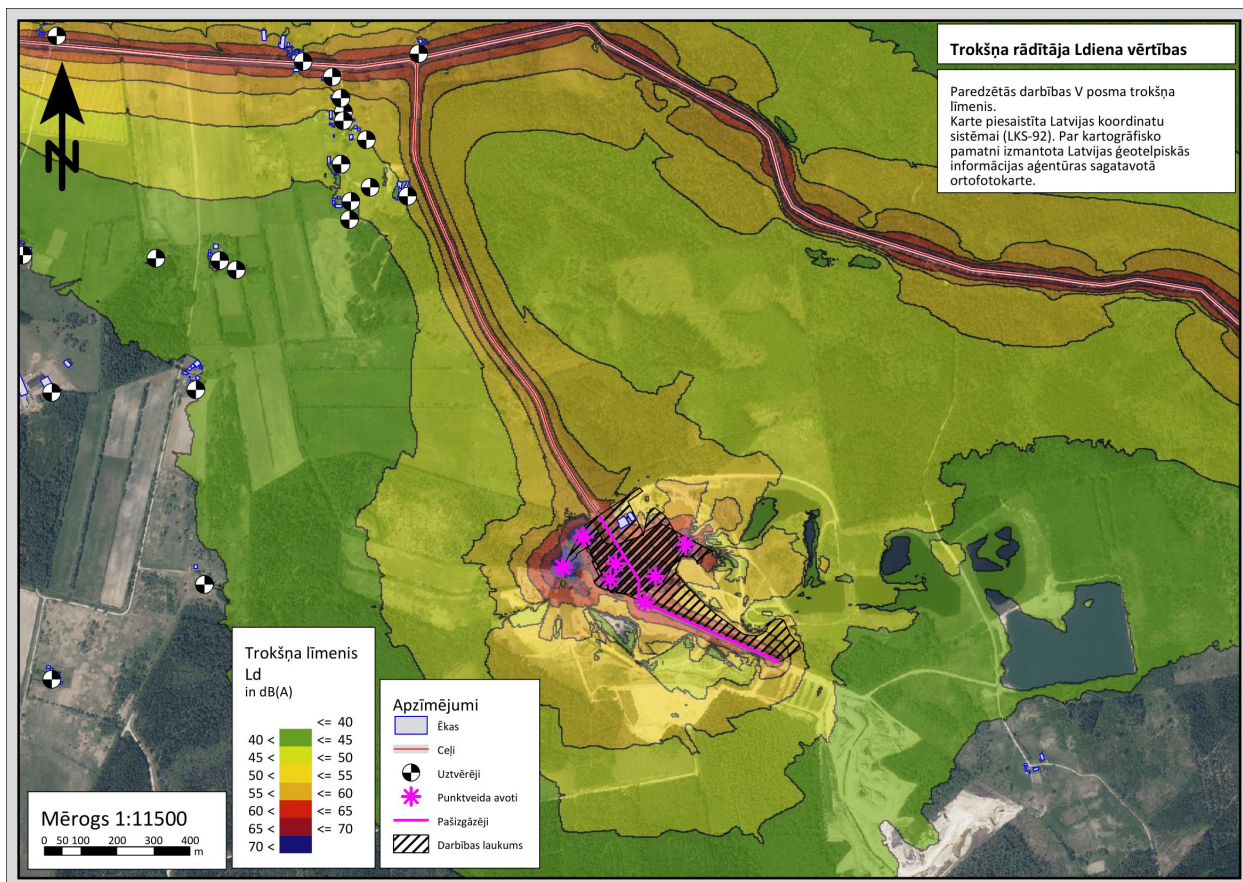
Viensēta	Skaņas līmenis no atradnes "Lejasnoras", dB	Skaņas līmenis no atradnes "Tūrkalne", dB	Skaņas līmeņu starpība, dB	Palielinājuma rādītājs, dB	Avotu kopējais skaņas līmenis, dB
Paltes	36.4	38.3	1.9	2.1	40.4
Laimespurvs	29.7	38.2	8.5	0.5	38.7

Kā redzams, atradnes "Lejasnoras" atrašanās tuvumā pie atradnes "Tūrkalne" nerada būtisku kopēju trokšņa ietekmi pie tās tuvākajām viensētām. Izceltās viensētas atrodas vistuvāk pie abu atradņu industriālajiem trokšņa avotiem, tādējādi ir pakļautas vislielākajai trokšņa ietekmei, respektīvi, trokšņa palielinājums iekļaujot atradnes troksni pie citām viensētām būtu vēl mazāks. Spriežot pēc tā, ka šajās viensētās trokšņa robežlieluma dienas laikā (55 dB(A)) netiek sasniegti, atradnes "Lejasnoras" ietekme uz paredzēto darbību atradnē "Tūrkalne" tiek vērtēta kā nenozīmīga. Ņemot vērā, ka piektais posms satur darbības laukumus, kas ir vistuvāk viensētām un atradnei "Lejasnoras", citi posmi netiks izskatīti, jo to rādītāji būs mazāki papildus distances dēļ.

Spridzināšana paredzēta atradnē "Tūrkalne" ne biežāk kā reizi 7 dienās, kas ir aptuveni 52 reizes gadā. Balstoties uz atradņu "Kalnagrāvīši" un "Ārēni" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu², sprādziena epicentrā skaņas jauda ir 126 dB(A).

Trokšņa ietekme ar pievienotu spridzināšanas troksni, ņemot par pamatu atradnes 5. posma paredzēto darbību (posms, kurā industriālie trokšņa avoti atrodas vistuvāk viensētām) redzama trokšņa izkliedes kartē:

² https://www.buvmeistars.lv/wp-content/uploads/2019/12/Novertejuma_zinojums.pdf

Skaņas līmenis pie tuvumā esošajām viensētām redzams tabulā:

Trokšņa uztvērējs	Attālums no paredzētās darbības vietas (m)	Summārais troksņa rādītājs 5. posmam ar spridzināšanu Ldiena, dB (A)
Čiekuriņi	1122	46
Dzērvenes	1398	40,2
Eglītes	1438	58,5
Ezeriņi	1316	49,4
Grāvīši	1047	50,9
Irbītes	1342	50,9
Klintis	1994	63,1
Krikumi	1508	35,8
Laimespurvs	1134	39,2
Lauknoras	1247	39,5
Lauknoņiņas	1196	38,9
Lauri	1721	38,6
Paltes	1046	39,6
Pipariņi	1504	35,3
Saulgoži	1239	45,9
Smuidriņas	1218	44,1
Spridzēni	1373	52,5

Vāveres (Vāverkroga D daļā)	1074	41,8
Vāveres (Vāverkroga Z daļā)	1513	70,4
Vītoliņi	1403	67,3
Zvaigznītes	1118	43,1

Pēc tabulas redzams, ka neviena no atradnes tuvākajām viensētām (Paltēs vai Laimespurvs) necieš no būtiska skaņas līmeņa pieauguma, salīdzinot ar šī posma novērtēto skaņas līmeni pirms spridzināšanas pievienošanas modelī. Attiecīgi, citos atradnes izstrādes posmos šie skaņas līmeņa pieaugumi būtu vēl mazāki, jo skaņas avots atrastos vēl tālāk no uztvērējiem, tādēļ tie netiek vērtēti.

Balstoties uz modelēšanas un aprēķina datiem, trokšņa robežlielumu pārsniegumi vai pat vērā ņemami paaugstinājumi nav sagaidāmi tajā iekļaujot "Lejasnoras" vai spridzināšanas troksni.

Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumu Nr. 16 grozījumiem, novērtējums tiek aktualizēts ar sekojošiem labojumiem:

- Ziņojuma 3.lpp. pievienoti trokšņa robežlielumi no satiksmes trokšņa;
- Ziņojuma 12. lpp. rediģēta informācija par trokšņa ietekmi pie uztvērējiem.

Šo rediģējumu paskaidrojums skatāms zemāk:

Lai pielāgotos grozījumiem, nepieciešams definēt kuras no viensētām atrodas autoceļu aizsargjoslās, kā arī, kas ir noteicošais trokšņa avots katram uztvērējam. Ņemot vērā, ka valsts reģionālajiem autoceļiem aizsargjoslas platums no ceļa ass uz katru pusi ir 60 metru, bet valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem – 30 metru, tad sekojošās viensētas ietilpst aizsargjoslu teritorijā:

Vāveres (Vāverkroga Z daļā), Eglītes, Vītoliņi un Klintis.

Līdz ar to, šo ēku trokšņa mērķlielums dienas laikā Ldiena ir 65 dB(A). Salīdzinot šo vērtību ar rezultātu tabulu, redzams, ka viensētās Eglītes un Klintis mērķlielums tiek ievērots, taču viensētās Vāveres un Vītoliņi, tas tiek pārsniegts. Tā kā šie pārsniegumi jau ir eksistējoši esošajā situācijā, paredzētās darbības ietekme šīm viensētām nav būtiska.

Skatoties trokšņu izkļedes kartes paredzētajām situācijām, redzams, ka lielai daļai viensētu galvenokārt trokšņa ietekme rodas no kravas mašīnu pārvietošanās pa pašvaldības autoceļu un valsts reģionālo autoceļu P4. Šis troksnis tiek klasificēts kā satiksmes troksnis, kam robežlielums dienas laikā Ldiena ir 65 dB(A). Skatot rezultātu tabulas, redzams, ka šo, vai pat industriālo trokšņa robežlielumu pārsniegumi nevienā no viensētām nerodas.